

man overhovedet vil have Bøger, tilføier Hovedbog, men jeg skal her indskyde den Bemærkning, at jeg forøvrigt godt kan finde mig betrygget ved den Form, som den tyffe Lovgivning anviser, men, som sagt, naar man overhovedet vil have Handelsbøger, saa forekommer det mig absolut nødvendigt ogsaa at paabyde Hovedbog, for at lette den eventuelle Dpgjørelse. Men gaar man altsaa den Vej at paabyde visse Bøger, de, der her ere nævnte plus en Hovedbog, saa er det et Spørgsmaal, om der ikke er visse Forretninger, som falde ind under denne Lov, for hvem det er altfor besværligt at føre disse Bøger. Jeg tænker herved paa saadanne smaa Forretninger, som findes i Provindserne, muligvis ogsaa i Kjøbenhavn, hvor den daglige Omsætning er mellem 20—30—40 Kr., og hvor Manden og Konen selv bestride Forretningen. Det forekommer mig, at her vil Førelsen af disse Bøger mulig kunne voide saa meget Besvar, at disse Mennesker, der sidde med overordentlig smaa Indtægter, kunne blive nødte til at holde lønnet Hjælp, hvortil deres Indtægter ikke kunne strække til. Jeg vil henstille, om man ikke der kunde foretage en saadan Vempelse, som er stet i den norske Lov, hvor det hedder, at i Forretninger af meget ringe Omfang er det tilstrækkeligt at føre en Kassebog over Gjæld og Tilgodehavende. Det forekommer mig at være en human og passende Tilføielse at give en Lov, hvori man fordrer, at der mindst skal føres 5 Bøger. Det var denne Henstilling, jeg vilde gjøre til det ærede Thing.

Martensen: Jeg tror rigtignok, at dette Lovforslag paa mange Steder vil blive modtaget med alt Andet end Sympathi, ja, jeg tror, at det ligefrem vil blive modtaget med Forstrækkelse. Det er navnlig Tilfældet, som de ærede 2 sidste Talere bemærkede, i smaa Provindsbyer, hvor der findes en overordentlig stor Mængde Smaaforretninger, som drives og ledes af Folk, hvem det ikke vil være muligt at føre de Bøger, som Lovforslaget fordrer, og som paa den anden Side ikke have Forretninger af et saadant Omfang, at de kunne holde lønnet Medhjælp. Hvis saadanne Folk skulle vedblive med deres Forretning, og det saa gaar dem stjævt, og de gaa fallit, saa kan det hænde efter denne Lov, at ærlige og skikkelige Folk paadrage sig betydelige Følger, blot fordi de ikke kunne føre disse Bøger og ikke kunne betale for at faae dem førte. Saa er der jo ogsaa i mange af vore smaa Provindsbyer en Del Skibsredere. Med Hensyn til denne Virksomhed vil det stille sig endnu daarligere.

Derovre i den lille By, hvor jeg bor, er der mellem 3—400 Skibsredere, saa man maa sige, at den hele By lever af Skibsrederi, og jeg tør sige, at ikke 20 ere i Stand til at føre deres Bøger, saaledes som det her fordrer i dette Lovforslag. De leve af Skibsrederi, og det er deres Næringsvei. Men nu er det jo saa, at Skibsredernes Virksomhed er overordentlig truet. Man kan altsaa tænke sig det Tilfælde, at i Løbet af en forholdsvis kort Tid ville alle disse Mennesker, Enten og Mand, tvinges til at gaa fallit og ikke kunne holde sig oppe, fordi deres Eiendomme have mistet i Værdi. De have ikke ført disse Bøger, som kræves, fordi de ikke kunne føre dem, og Følgen kan da blive, at en hel Del hæderlige Medmennesker komme i Fængsel. Jeg er vis paa, at dette Lovforslag ses der paa med stor Forstrækkelse i Smaabyerne. Der er mange Smaaborgere, som erklære: Vi kunne ikke føre Bøgerne, de blive ikke førte. Jeg vil derfor meget henstille at tage under Overveielse, om der ikke kunde træffes en Begrænsning med Hensyn til det Omfang, hvori Loven skal gjælde. Det ærede Medlem fra Marhus (Dau) antydede noget Vignende, og jeg tror nok, det kan lade sig gjøre at sætte en bestemt Grænde for, hvor stor en saadan Forretning skal være, inden det bliver paalagt at skulle have en saa omfangsrig Bogføring som foreslaaet i Lovforslaget. Jeg antager, at Lovforslaget vil komme til Udvalg, hvor det da vil blive Leilighed til at faae saavel dette som forskjellige andre Spørgsmaal drøftede. Jeg tror ikke, at der er nogen saadan synderlig Trang til en udvidet Bogføring, jeg skulde endog være tilbøielig til at nøies med en saadan Bestemmelse, som man har i England; thi naar et saa stort Forretnings- og Handelsland som England kan nøies med de Bestemmelser, som ere nævnte i Motiverne, mener jeg, at vi ogsaa kunne det. Smidertid skal jeg ikke, da vi allerede have nogle Bestemmelser om Bogføring, just hævde, at det er det Bedste, men jeg mener, at man ialtsald kan nøies med de Fordringer, som den tydste Lovgivning stiller.

Justitsministeren (Melleman): Jeg maa først og fremmest gjøre opmærksom paa, at der er flere ærede Talere, som gaa udtra den urigtige Forudsætning, at der her er Spørgsmaal om at paalægge en ny Forpligtelse til at holde Bøger i et meget større Omfang, end der virkelig er Tilfældet. Jeg skal erindre om, at alle de, der have Borgerkab som Handlende, altsaa Detailister, ogsaa i Kjøbstæderne, ere efter den bestaaende Lovgivning forpligtede til at